

Enligt sändlista

Beslut om föreskrifter om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken inom Kungliga nationalstadsparken

(2 bilagor)

Länsstyrelsens i Stockholms län föreskrifter om anmälan för samråd inom Kungliga nationalstadsparken

Länsstyrelsen i Stockholms län föreskriver följande med stöd av 12 kap. 6 § andra stycket miljöbalken och 7 § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

Definitioner

1 § Med ett skyddsvärt träd avses levande eller döda träd med en stamomkrets om minst 125 centimeter (cirka 40 centimeter i diameter), samt träd av alla trädslag med utvecklad hålighet med mulm i huvudstammen.

Ett träds stamomkrets mäts i brösthöjd, cirka 130 centimeter över marken. I omkretsen inräknas inte svulster på stammen. Om svulster finns i brösthöjd mäts trädet på smalaste stället under brösthöjd. Om trädet grenar sig under brösthöjd mäts varje stam för sig.

Anmälan för samråd om skyddsvärda träd och viss ändrad användning av vegetationstäckt mark

2 § Innan åtgärder enligt 3 och 4 §§ utförs ska anmälan göras för samråd enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken, om åtgärderna ska utföras inom Kungliga nationalstadsparken enligt 4 kap. 7 § miljöbalken (se karta, bilaga).

3 § Följande åtgärder som avser skyddsvärda träd ska anmälas för samråd enligt 2 §.

1. Fällning av levande eller döda skyddsvärda träd,
2. kraftig beskärning av levande skyddsvärda träd genom att grenar över 10 centimeter i diameter tas bort,
3. bortforsling eller upparbetning av stam av döda träd eller vindfällen större än 125 centimeter i omkrets vid stammens bas, annat än vid frakt till veddepå med naturvårdssyfte inom Kungliga nationalstadsparken,
4. grävning som påverkar rotzonen, uppläggning av massor eller hårdgöring av mark som inte tidigare varit hårdgjord inom två meter från ytterkanten på kronan hos levande skyddsvärda träd,
5. körning med tunga fordon eller uppställning av bodar eller maskiner inom två meter från ytterkanten på kronan hos levande skyddsvärda träd. Det gäller dock inte träd i anslutning till vägar, parkeringsplatser eller liknande.

4 § Anläggande av grusade eller hårdgjorda ytor större än 200 kvadratmeter som tar vegetationstäckt mark i anspråk ska anmälas för samråd enligt 2 §.

5 § Anmälan för samråd enligt 2 § ska göras hos Länsstyrelsen i Stockholms län.

Undantag från anmälningsskyldigheten

6 § Följande åtgärder som avser skyddsvärda träd behöver inte anmälas för samråd oavsett bestämmelserna i 2 och 3 §§.

1. Om åtgärden ska utföras inom ett område som omfattas av en detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) eller motsvarande äldre bestämmelser, där avverkning av träd regleras i planbestämmelserna,
2. avverkning av enstaka skyddsvärda träd eller borttagande av grenar som utgör en akut risk för skada på människor eller egendom om risken för skada är så överhängande att anmälningsförfarandet inte kan inväntas. Länsstyrelsen ska dock snarast underrättas om sådana akuta åtgärder,
3. borttagande av grenar på skyddsvärda träd i syfte att underhålla befintlig ledningsgata eller behålla framkomligheten på angränsande väg eller gata.

Åtgärder enligt punkt 2 eller 3 ska bedömas av personer med dokumenterad ekologisk och kulturhistorisk sakkunskap om trädvård och bedömningarna ska dokumenteras av den som ansvarar för åtgärden.

7 § Följande åtgärder som avser anläggande av grusade eller på annat sätt hårdgjorda ytor som tar vegetationstäckt mark i anspråk behöver inte anmälas för samråd oavsett bestämmelserna i 2 och 4 §§.

1. Om åtgärden ska utföras inom ett område som omfattas av en detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) eller motsvarande äldre bestämmelser,
2. om åtgärden utförs i enlighet med ett bygglövs enligt plan- och bygglagen.

Övrigt

8 § Av 12 kap. 6 a § miljöbalken följer att skyldigheten att göra en anmälan för samråd enligt 6 § inte gäller byggande av allmän väg eller byggande av järnväg om verksamheten eller åtgärden anges i en fastställd vägplan enligt väglagen (1971:948) eller i en fastställd järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

9 § Av 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken och 2 kap. 10 § 2 punkten miljötillsynsförordningen (2011:13) följer att åtgärder på mark som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429) och avser avverkning eller andra skogsbruksåtgärder kan behöva anmälas för samråd hos Skogsstyrelsen istället för att anmälas till Länsstyrelsen.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Upplysningar

En anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § andra stycket miljöbalken undantar inte verksamhetsutövaren från skyldigheten att beakta andra bestämmelser, till exempel biotopskyddsbestämmelserna i 7 kap. 11 § miljöbalken, föreskrifter inom naturreservat eller andra områdesskydd i 7 kap. miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. miljöbalken, bestämmelser till skydd för djur- och växtarter i 8 kap. miljöbalken eller föreskrifter till skydd för byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen (1998:950) och förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen.

Länsstyrelsen erinrar också om de generella reglerna om anmälan för samråd i 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken, som har en särskilt stor betydelse i ett område med så värdefull naturmiljö som den som finns inom Kungliga nationalstadsparken. Kan en verksamhet eller en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken komma att väsentligt ändra naturmiljön, ska anmälan för samråd göras. Bestämmelserna kan avse åtgärder och verksamheter som exempelvis ledningsdragningar i mark, luft eller vatten, anordnande av upplag eller anordnande av stora evenemang.

Anmälan för samråd ska göras hos Länsstyrelsen, utom för skogsbruksåtgärder på mark som omfattas av skogsvårdslagen, där anmälan istället ska göras hos Skogsstyrelsen.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bakgrund

Kungliga nationalstadsparken är belägen inom Solna och Stockholms stad, samt till en mindre del inom Lidingö stad. Nationalstadsparken, som omfattar cirka 27 kvadratkilometer, är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 7 §§ miljöbalken med anledning av dess värdefulla historiska landskap med natur- och kulturvärden av nationell betydelse. Enligt bestämmelserna får intrång i parklandskap eller naturmiljö inte göras i parken. Inte heller får det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. Inom Nationalstadsparken ryms förutom park- och naturmiljöer även olika verksamheter, museer samt utbildnings- och forskningsinstitutioner. Delar av parken utgörs av relativt tätt bebyggda områden, bland annat med bostadsbebyggelse.

Många träd i Nationalstadsparken, både i dess parkmiljöer och i de bebyggda miljöerna, har en central betydelse för parkens höga värden. Enligt Länsstyrelsens inventering har knappt 2 400 skyddsvärda träd¹, varav cirka 1 840 ekar, dokumenterats i området. Detta gör Nationalstadsparken till ett av Europas mest betydelsefulla områden för bevarandet av äldre eklandskap med höga naturvärden.

¹ Enligt definition i Åtgärdsprogram för skyddsvärda träd (Naturvårdsverkets rapport 6496).

FÖRSLAG TILL BESLUTFELI HITTAR

INTE REFERENSKÄLLA

Datum

2015-06-05

Beteckning

511-15839-2015

Ekarna är därtill en väsentlig del av det historiska landskapets kulturhistoriska värden genom att de minner om den kungliga jaktparken.

Området är även rikt på andra arter av ädellövträd som alm, ask, lind och lönn. Sett ur ett regionalt och nationellt perspektiv är parkens främsta biologiska värden knutna till eken och de andra ädla lövträden. Till exempel finns inom Nationalstadsparken och i dess närhet Sveriges största kända kvarvarande populationer av skalbaggen bredbandad ekbarkbock, *Plagionotus detritus*. Arten är klassad som starkt hotad i den svenska rödlistan och är beroende av nyligen döda, grovbarkiga ekar för sin fortplantning. Områdets ekmiljöer är en livsnödvändighet för att denna och många andra skyddsvärda arter ska överleva i området. Inte minst har de grova ekarna här en mycket stor betydelse, särskilt med tanke på den långa tid som krävs för att en ung ek ska få ett högt biologiskt värde. I Nationalstadsparken finns också områden med barrskog, som har höga värden för friluftslivet men som också har betydelse för naturvärdena, exempelvis fågellivet.

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 4 kap. 7 § miljöbalken får inom en nationalstadspark ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. I bestämmelsen finns också regler om tillfälliga intrång eller skador.

I 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken framgår att bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska tillämpas i prövning av vissa mål och ärenden enligt andra bestämmelser i miljöbalken endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Av 3 § tredje stycket förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. framgår i vilka andra lagar som bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Bestämmelser om anmälan för samråd finns i 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken. Kan en verksamhet eller en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken komma att väsentligt ändra naturmiljön, ska anmälan för samråd göras hos tillsynsmyndigheten.

Av 2 kap. 8 och 10 §§ miljötillsynsförordningen framgår att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen för åtgärder och verksamheter enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, utom vad gäller skogsbruksåtgärder som omfattas av skogsvårdslagen, där Skogsstyrelsen istället har tillsynsansvaret.

Enligt 12 kap. 6 § andra stycket miljöbalken får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om att det inom landet eller en del av landet alltid ska göras en anmälan för samråd i fråga om särskilda slag av verksamheter eller åtgärder som kan medföra skada på naturmiljön.

I 7 § förordningen om anmälan för samråd bemyndigas länsstyrelsen att meddela föreskrifter om att det alltid ska göras en anmälan för samråd. Länsstyrelsen får

FÖRSLAG TILL BESLUTFELI HITTAR

INTE REFERENSKÄLLA

Datum

2015-06-05

Beteckning

511-15839-2015

dock inte meddela föreskrifter vad gäller skogsbruksåtgärder på mark som omfattas av skogsvårdslagen, där istället Skogsstyrelsen har motsvarande bemyndigande.

Behov av skydd vad gäller vissa åtgärder inom nationalstadsparken

Åtgärder som inte prövas enligt reglerna om Nationalstadsparken

Potentiella hot mot Nationalstadsparkens parklandskap och naturmiljöer är exploatering av olika slag, exempelvis genom omföring av parklandskap och naturmiljö till annan markanvändning, såsom bebyggelse eller vägar. Det kan ibland också röra sig om mindre åtgärder som var för sig eller sammantaget kan utgöra ett hot mot värdena, exempelvis avverkning av skyddsvärda träd.

Skyddsbestämmelserna för Nationalstadsparken i 4 kap. 7 § miljöbalken fångar inte upp alla åtgärder som kan skada området värden. Bestämmelserna i 4 kap. 7 § miljöbalken tillämpas dessutom inte självständigt utan endast vid prövning enligt andra specifikt angivna lagrum, till exempel vid detaljplanering och bygglovprövning utanför detaljplan, tillståndprövning enligt miljöbalken eller prövning av vägplaner enligt väglagen. Exempel på åtgärder som inte är prövningspliktiga enligt nyss nämnda lagrum och som därför ofta inte blir föremål för prövning enligt 4 kap. 7 § miljöbalken är mindre åtgärder såsom avverkning av skyddsvärda träd eller avgrusning av begränsade ytor av vegetationstäckt mark. Sådana åtgärder kan dock påverka området värden negativt, särskilt om de successivt upprepas. För att skydda Nationalstadsparkens värden behöver sådana åtgärder hanteras genom andra typer av skyddsbestämmelser.

Frågan om skyddsvärda träd i Nationalstadsparken har utretts under en längre tid. År 2011 beslutade kommunfullmäktige i Solna respektive Stockholms stad om att inrätta ett interimistiskt skydd för viss tid enligt 7 kap. 24 § miljöbalken för vissa träd i Nationalstadsparken. Därefter har kommunerna beslutat om ett permanent skydd i form av tilläggsbestämmelser till flertalet av befintliga detaljplaner i Nationalstadsparken. Tilläggsbestämmelserna i dessa planer innebär att skyddsvärda träd inte får skadas eller fällas. Marklov kan under vissa förutsättningar medges för trädfällning.

Parallellt med att kommunerna har hanterat frågan om ett långsiktigt skydd av värdefulla träd inom flertalet detaljplanelagda områden har Länsstyrelsen utrett frågan om skyddsbestämmelser för skyddsvärda träd inom resterande delar av Nationalstadsparken, samt även bedömt behovet av reglering av vissa andra åtgärder som kan påverka området negativt.

Föreskrifter enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Länsstyrelsen har, efter att ha övervägt olika åtgärder, funnit att föreskrifter om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § andra stycket miljöbalken är en lämplig form för att nå skyddssyftet. Genom införande av föreskrifter tydliggörs att en anmälan för samråd alltid ska ske för vissa typer av åtgärder. Länsstyrelsen kan

FÖRSLAG TILL BESLUTFELI HITTAR

INTE REFERENSKÄLLA

Datum

2015-06-05

Beteckning

511-15839-2015

efter anmälan enligt bestämmelserna i 12 kap. 6 § miljöbalken förelägga om försiktighetsmått eller, om det behövs, förbjuda åtgärden.

Länsstyrelsen har övervägt vilka verksamheter och åtgärder som bör komma ifråga för föreskrifter om anmälan för samråd och bedömer att följande bör komma ifråga:

- åtgärder som kan skada skyddsvärda träd,
- åtgärder som innebär att vegetationstäckt mark omförs till annan markanvändning genom att de avgrusas eller hårdgörs på annat sätt.

Avgränsning av område

Avgränsningen av området med föreskrifter, det så kallade samrådsområdet, är detsamma som avgränsningen av Nationalstadsparken.

Skyddsvärda träd

Föreskrifterna om träd har utformats för att fånga upp åtgärder som kan skada skyddsvärda träd. Skyddsvärda träd definieras i dessa föreskrifter som träd som har en stamomkrets i brösthöjd om minst 125 centimeter, vilket motsvarar en diameter om cirka 40 centimeter. Föreskrifterna avser fällning, kraftig beskärning, grävning, uppläggning av massor eller hårdgörning av mark under träden, bortförande av stammar av döda träd med mera. Stammar av döda träd mäts av praktiska skäl vid stammens bas istället för i brösthöjd. Körning med tunga fordon eller uppställning av bodar eller maskiner i anslutning till skyddsvärda träd får heller inte ske utan anmälan. Dock gäller detta inte träd i anslutning till vägar, parkeringsplatser eller liknande, vilket innebär att föreskrifterna inte förhindrar trafik på befintliga vägar och parkeringsplatser.

Ett antal undantag har utformats för att inte i onödan försvåra åtgärder som redan prövats på annat sätt. Bland annat undantas åtgärder inom detaljplanlagda områden där planbestämmelserna innehåller skydd för träd. Detta innebär att det inom dessa detaljplaner endast sker en prövning hos kommunen. I det fall kommunerna beslutar om nya detaljplaner eller inför planbestämmelser som uppfyller dessa förutsättningar kommer dessa att vara undantagna från Länsstyrelsens föreskrifter om anmälningskyldighet.

Vidare har en undantagsregel införts för akuta åtgärder som behövs för det fall det föreligger en akut risk för skada på människor eller egendom.

Föreskrifterna avser i huvudsak större träd. För att behålla Nationalstadsparkens värden långsiktigt måste också yngre träd få växa upp och bli gamla.

Länsstyrelsen anser att det i första hand bör ankomma på markförvaltarna i området att genom en ansvarsfull förvaltning se till att en långsiktig återväxt av skyddsvärda träd kan säkerställas.

Avgrusning m.m. av vegetationstäckt mark

Omförande av vegetationstäckt mark genom avgrusning eller annan form av hårdgörande innebär risk för intrång i parklanskap och naturmiljöer. Sådana åtgärder kan ibland förekomma utan att åtgärden blir föremål för en prövning där bestämmelserna i 4 kap. 7 § miljöbalken tillämpas.

En bestämmelse bör därför införas om att anmälan för samråd alltid ska göras innan anläggande utförs av grusade eller på annat sätt hårdgjorda ytor större än 200 kvadratmeter som tar vegetationstäckt mark i anspråk. Den angivna arean bedöms vara en skälig avvägning mellan skyddsintresset och att bagatellartade åtgärder inte ska behöva anmälas. Skyldigheten att anmäla gäller också anläggande av långsträckta ytor såsom parkvägar.

Undantag från anmälningskyldigheten bör gälla åtgärder som sker inom områden med detaljplan enligt plan- och bygglagen eller motsvarande äldre bestämmelser eller enligt ett bygglov enligt plan- och bygglagen.

Generella undantag för åtgärder enligt vägplaner eller järnvägsplaner

Enligt 12 kap. 6 a § miljöbalken gäller skyldigheten att göra en anmälan för samråd enligt 6 § inte byggande av allmän väg eller byggande av järnväg om verksamheten eller åtgärden anges i en fastställd vägplan enligt väglagen eller i en fastställd järnvägsplan enligt lagen om byggande av järnväg. Således behöver inte anmälan för samråd ske för dessa verksamheter oavsett om de innebär påverkan på skyddsvärda träd eller anläggande av grusade eller hårdgjorda ytor.

Skogsstyrelsens tillsyn

Länsstyrelsens bemyndigande att utfärda föreskrifter om anmälan för samråd gäller inte Skogsstyrelsens tillsynsområde, dvs. skogsbruksåtgärder på mark som omfattas av skogsvårdslagen. Länsstyrelsens föreskrifter om anmälningskyldighet gäller således inte sådana åtgärder.

Enligt Länsstyrelsens bedömning bedrivs inget skogsbruk inom Nationalstadsparken. Definitionsmässigt bedöms det dock finnas mark som omfattas av skogsvårdslagen. Skulle skogsbruksåtgärder vara aktuella får istället sådana åtgärder i förekommande fall anmälas för samråd hos Skogsstyrelsen enligt de generella reglerna om anmälan för samråd i 12 kap. 6 § miljöbalken samt tillämpliga bestämmelser i skogsvårdslagen.

Ärendets beredning

Kompletteras efter remiss.

Länsstyrelsens bedömning

Kungliga nationalstadsparken hyser höga natur- och kulturvärden på både nationell och internationell nivå.

Eftersom skyddsbestämmelserna i 4 kap. 7 § miljöbalken inte tillämpas för alla slag av verksamheter eller åtgärder finns en risk att Nationalstadsparkens värden skadas. Detta kan på sikt ge en negativ påverkan på Nationalstadsparkens värden i sin helhet. För att få kännedom om planerade åtgärder och möjlighet att besluta om eventuella skyddsåtgärder bedömer Länsstyrelsen att föreskrifter enligt 12 kap. 6 § miljöbalken bör införas för vissa slag av åtgärder. Tillsammans med Stockholms och Solna stads beslut om skyddsbestämmelser för träd inom vissa detaljplanelagda områden bedöms sådana föreskrifter ge förbättrade möjligheter att långsiktigt trygga Nationalstadsparkens värden.

Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna om anmälan för samråd i det aktuella området är förenliga med de fördjupade översiktsplanerna för Nationalstadsparken inom Stockholms stad (antagen april 2009) och Solna stad (antagen oktober 2008) samt översiktsplanen för Lidingö stad (antagen augusti 2012).

Föreskrifterna bedöms vidare ligga i linje med den vård- och utvecklingsplan för Nationalstadsparken som beslutats av Länsstyrelsen (Länsstyrelsens rapport 2012:33).

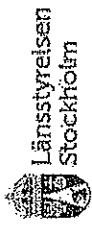
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 2.

Beslut i detta ärende har fattats av...

Bilagor

1. Avgränsning av Kungliga nationalstadsparken, tillika område med föreskrifter
2. Hur man överklagar (ej i remissen)

Länsstyrelsen
Stockholm

Föreskrifter om anmälan för samråd inom Kungliga nationalstadsparken

— Gräns för Kungliga nationalstadsparken,
tillika gräns för område med föreskrifter
enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

0 0,5 1 km

Skala: 1:50 000

